

**PARLAMENTUL ROMÂNIEI
SENAT**

**Comisia pentru drepturile omului
și minorități**

Nr. XVIII/ 168 / 12. 11. 2003

RAPORT

Cu privire la

**Proiectul de lege privind aprobarea Ordonanței guvernului
nr.77/2003 pentru modificarea și completarea Ordonanței
Guvernului nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea
tuturor formelor de discriminare.**

Prin adresa nr. L434/2003 din data de 24.10.2003, emisă de Cabinetul Președintelui Senatului, Comisia pentru drepturile omului și minorități a fost sesizată pentru dezbateră și avizarea proiectului de lege mai sus menționat.

Proiectul de lege are ca obiect de reglementare modificarea și completarea Ordonanței Guvernului nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, în vederea armonizării dispozițiilor acestui act normativ cu prevederile Directivelor Europene 2000/43/EC (care se referă la implementarea principiului tratamentului egal acordat persoanelor indiferent de originea lor rasială sau etnică) și 2000/78/EC (privind aplicarea unui tratament egal în privința ocupării forței de muncă).

În contextul armonizării legislative, se definesc conceptele de: categorie defavorizată, mediere a unor posibile cazuri de discriminare, acordarea de asistență de specialitate.

Se introduce un capitol special privind stabilirea principiilor de bază care reglementează organizarea Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării și principiile generale ale activității acestuia, statutul personalului de specialitate al Consiliului.

De asemenea, cuantumul amenziilor contravenționale se mărește și se prevăd unele circumstanțe agravante privind unele fapte de discriminare cu pericol evident mai mare.

Prezentul proiect de lege a fost dezbătut în mai multe ședințe ale Comisiei, pe parcursul cărora au fost audiați Președintele Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, precum și reprezentanți ai societății civile, care au prezentat un Document de poziție semnat de Centrul de Resurse Juridice, Fundația pentru o Societate Deschisă, Accept, Romani-Criss, Apador-CH, Centrul Parteneriat pentru Egalitate, Liga Pro Europa, Institutul pentru Politici Publice.

Comisia, întrunită în ședința din data de 12 noiembrie 2003, în urma dezbaterii, a hotărât să adopte un raport de admitere, cu amendamentele prevăzute în anexă¹,

La proiectul de lege dezbătut s-a primit aviz favorabil, fără amendamente, de la Comisia pentru egalitatea de șanse între femei și bărbați, iar Comisia Juridică, de numiri, disciplină, imunități și validări a avizat favorabil proiectul de lege, cu un amendament.

Amendamente au fost trimise de Senatorul Ionel Alexandru și Senatorul Nicolae Vlad Popa.

Consiliul legislativ a avizat favorabil proiectul de lege.

Camera Deputaților a adoptat acest proiect în ședința din 21 octombrie 2003.

În consecință, supunem spre dezbateră și adoptare, plenului Senatului, proiectul de lege împreună cu raportul de admitere.

Față de conținutul său și obiectul de reglementare, proiectul de lege face parte din categoria legilor ordinare și urmează a fi adoptată în conformitate cu art.74 alin.2 din Constituția României.

Precizăm că sesizarea Comisiei cu prezentul proiect de lege a avut loc înainte de intrarea în vigoare, a legii de revizuire a Constituției, la 29 octombrie 2003.

PREȘEDINTE

ROMEO HANGANU

SECRETAR

MIRCEA TEODOR IUSTIAN

ANEXA NR.1

Amendamente admise la
Proiectul de lege privind aprobarea Ordonanței guvernului nr.77/2003 pentru modificarea și completarea Ordonanței Guvernului nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare.

Nr. crt.	Text Ordonanța de Guvern nr. 77/2003	Text adoptat de Comisie	Observații
1.	<p>Art.2 alin.(1) Potrivit prezentei ordonanțe, prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție, sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, gen, orientare sexuală, vârstă, dizabilitate, boală cronică necontagioasă, infectarea HIV sau apartenența la o categorie defavorizată care are ca scop sau efect restrângerea sau înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condițiile de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.</p>	<p>Art.2 alin.(1) Potrivit prezentei ordonanțe, prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție, sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, gen, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectarea HIV sau apartenența la o categorie defavorizată care are ca scop sau efect restrângerea sau înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condițiile de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.</p>	<p>Reformulare în concordanță cu modificările aduse de Constituție.</p>

2.	Art.2 alin.(1)	După art.2 alin.(1) se introduce un nou aliniat, (1 ¹) Art.2 alin.(1¹) Dispoziția de a discrimina persoanele pe oricare din temeiurile prevăzute în Art.2 alin.(1) este considerat discriminare în înțelesul prezentei ordonanțe.	Este necesară sancționarea manifestărilor venite din partea unor persoane care, prin poziția lor ierarhică, determină comportamente discriminatorii ale subalternilor lor.
3.	Art.2 alin.(3) Orice comportamen activi sau pasiv care, prin efectele pe care le generează, favorizează sau defavorizează nejustificat ori supune unui tratament injust sau degradant o peroană, un grup de persoane sau o comunitate, față de alte persoane, grupuri de persoane sau comunități, atrage răspunderea contravențională, conform prezentei ordonanțe, dacă nu intră sub incidența legii penale.	După art.2 alin.(3) se introduce un nou aliniat, (3 ¹) Art.2 alin.(3¹) Constituie hărțuire și se sancționează contravențional orice comportament pe criteriu de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, gen, orientare sexuală, apartenență la o categorie defavorizată, vârstă, handicap, statut de refugiat sau azilant sau orice alt criteriu care duce la crearea unui cadru intimidant, ostil, degradant sau ofensiv.	Această definiție unitară, pentru toate motivele de discriminare, este necesară în legislația română.
4.	Art.2 alin.(5) Constituie contravenție , conform prezentei ordonanțe, orice tratament advers, venit ca reacție la o plîngere cu privire la încălcare principiului tratamentului egal și al nediscriminării.	Art.2 alin.(5) Constituie victimizare și se sancționează contravențional , conform prezentei ordonanțe, orice tratament advers, venit ca reacție la o plîngere sau acțiune în justiție cu privire la încălcare principiului tratamentului egal și al nediscriminării.	Este necesar ca noțiunea de „victimizare” să apară expres în textul legii, fiind prevăzută și în acquis-ul comunitar.

5.	<p>Art.22 alin.(1) Organizațiile neguvernamentale care au ca scop protecția drepturilor omului au calitate procesuală activă în cazul în care discriminarea se manifestă în domeniul lor de activitate și aduce atingere unei comunități sau unui grup de persoane. (Text al Ordonanței de Guvern nr.137/2000)</p>	<p>Art.22 alin.(1) Organizațiile neguvernamentale care au ca scop protecția drepturilor omului sau care au interes legitim în combaterea discriminării au calitate procesuală activă în cazul în care discriminarea se manifestă în domeniul lor de activitate și aduce atingere unei comunități sau unui grup de persoane.</p>	<p>Se largește accesul la această procedură a ONG-urilor care au ca scop doar protecția minorităților sau a anumitor categorii defavorizate, fără a fi precizată expres în scopul lor de activitate protecția drepturilor omului.</p>
6.	<p>Art.22 alin.(2) Organizațiile din aliniatul precedent au calitate procesuală activă și în cazul în care discriminarea aduce atingere unei persoane fizice, dacă aceasta din urmă mandatează organizația în acest sens. (Text al Ordonanței de Guvern nr.137/2000)</p>	<p>Art.22 alin.(2) Organizațiile din aliniatul precedent au calitate procesuală activă și în cazul în care discriminarea aduce atingere unei persoane fizice, la cererea acesteia din urmă.</p>	<p>Și în cazul reprezentării persoanelor fizice de către ONG-uri, Legea 202/2002 privind egalitatea de șanse între femei și bărbați prevede obținerea calității procesuale active prin simpla cerere a victimei adresată unui ONG, iar nu prin intermediul mandatului.</p>
7.	<p>Capitolul III Sancțiuni (Text al Ordonanței de Guvern nr.137/2000)</p>	<p>Capitolul III Dispoziții procedurale și sancțiuni Art.21 alin.(4) Dovada discriminării se poate face prin orice mijloc de probă, inclusiv înregistrări audio și video.</p>	<p>Este utilă introducerea acestor mijloace de probă pentru dovedirea unor fapte de discriminare.</p>

ANEXA NR.2

Amendamente respinse

Proiectul de lege privind aprobarea Ordonanței guvernului nr.77/2003 pentru modificarea și completarea Ordonanței Guvernului nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare.

Nr. crt.	Text inițial Ordonanța de Guvern nr. 77/2003	Amendamente propuse	Observații
1.	<p>Art.2 alin.(1) Potrivit prezentei ordonanțe, prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție, sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, gen, orientare sexuală, vârstă, dizabilitate, boală cronică necontagioasă, infectarea HIV sau apartenența la o categorie defavorizată care are ca scop sau efect restrângerea sau înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condițiile de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și</p>	<p>Art.2 alin.(1) Prin discriminare, potrivit prezentei ordonanțe, se înțelege deosebirea practică între oameni, pe bază de de rasă, naționalitate, etnie, limbă maternă, religie, convingeri filozofice, sex, orientare sexuală, vârstă, boli (ca de exemplu Sindromul Imuno-Deficitar Dobândit și alte asemenea), cu scopul vădit de înlăturarea egalitatea drepturilor omului în orice domeniu al vieții publice și organismele abilitate.</p>	<p>Amendament propus de Senator Ionel Alexandru, respins pentru lipsă de claritate.</p>

	cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.		
2.	Art.2 alin. (6) Prevederile prezentei ordonanțe nu pot fi interpretate în sensul restrângerii dreptului la libera exprimare, dreptului la opinie și a dreptului la informare.	Eliminare	Amendament al Senatorului Nicolea Vlad Popa. Dreptul la liberă exprimare nu poate fi îngrădit, restrângerea poate fi prevăzută excepțional, în cazuri de securitate și morală publică.
3.		Adaptare rezonabilă În vederea garantării conformării cu principiul egalității de tratament în legătură cu persoanele cu dizabilități, angajatorii au obligația de a asigura persoanelor cu dezabilități o adaptare rezonabilă. Aceasta înseamnă că, în cazurile particulare în care se impune, angajatorii trebuie să ia măsurile necesare pentru a permite unei persoane cu dezabilități să aibă acces, să participe sau să promoveze la locul de muncă sau să beneficieze de instruire, cu excepția cazului în care astfel de măsuri ar presupune un efort disproporționat din partea angajatorului.	Amendament al Senatorului Nicolea Vlad Popa. Nu se impune introducerea acestui concept, care poate duce la abuzuri.
4.		Schimbarea sarcinii probei	Amendament al Senatorului

		<p>Persoanele care se consideră vătămate din cauză că principiul egalității de tratament nu li s-a aplicat, pot prezenta în fața unui tribunal sau a altei autorități competente fapte pe baza cărora se prezumă că a avut loc o discriminare directă sau indirectă și va fi obligația pârâtului să dovedească că nu a avut loc nici o încălcare a principiului egalității de tratament.</p>	<p>Nicolea Vlad Popa. În UE sarcina inversată a probei este o excepție, nu o regulă. În sistemul juridic românesc nu se impune acest procedeu; mai mult, experiența aplicării L18/1968 s-a dovedit dezastruoasă.</p>
5.		<p>Datele statistice ca mijloace de probă Dovada discriminării indirecte se poate face prin oricare din mijloacele de probă prevăzute la aliniatul 1, inclusiv prin folosirea datelor statistice.</p>	<p>Amendament al Senatorului Nicolea Vlad Popa. Datele statistice nu au valoare probatorie, luarea lor în calcul rămâne la latitudinea judecătorului.</p>